

Handläggare
Anna Colliander
Telefon: 08-508 25 243

Till
Socialnämnden
2019-05-21

Boendeplan 2019-2023

Bostäder med särskild service LSS och SoL

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner boendeplanen 2019-2023
2. Socialnämnden överlämnar rapporten till kommunstyrelsen

Lena Lundström Stoltz
förvaltningschef

Anna Larsson
tf. avdelningschef

Sammanfattning

Socialförvaltningen har med hjälp av regionerna sammanställt boendeplanen 2019-2023 och försökt belysa de svårigheter som finns för att möta behovet hos de Stockholmare som har behov av bostad med särskild service.

Boendeplanen utgår från Swecos prognos över behovet av bostad med särskild service men framför allt från regionernas boendeplaner. Varje region har tagit fram en boendeplan som bland annat beskriver befintliga boenden, pågående projekt och uppskattat behov. Varje stadsdelsnämnd har godkänt den del av boendeplanen som berör respektive stadsdelsförvaltning. I den stadsgemensamma boendeplanen redovisas ett utdrag från regionernas boendeplaner som finns i sin helhet på insyn.se.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner boendeplanen 2019-2023 och att rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.

Bakgrund

I enighet med kommunfullmäktiges beslut om budget för 2018 ska stadsdelsnämnderna regionvis samverka för att årligen ta fram en per region gemensam boendeplan med förslag på hur de gemensamt ska klara behovet av bostad med särskild service enligt LSS¹ och SoL². Tillsammans med boendeplanen ska regionerna även beskriva befintliga bostäder med särskild service och pågående byggprojekt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp den 15 maj. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 16 maj.

Ärendet

Stockholm växer och behovet av bostad med särskild service enligt LSS och SoL har inte kunnat tillgodoses inom stadens befintliga verksamheter på många år, anledningarna till detta är flera. Långa byggprocesser och svårighet att matcha behov med utbyggnadstakt är två förklaringar. Underskottet av bostäder med särskild service gör att staden behöver köpa platser utanför stadens verksamheter, något som både drabbar Stockholmare som behöver lämna orten där de växt upp och stadens ekonomi. Platser i bostad med särskild service utanför stadens regi/LOV är kostsamma.

Målet med den stadsövergripande boendeplanen är att tillgodose behovet av bostäder med särskild service samt att minska antal icke verkställda beslut och antal placeringar utanför valfrihetssystemet avseende dessa bostäder.

Synpunkter som framkommit under arbetet med boendeplanen

Stadsdelsförvaltningarnas möjlighet att reservera 50 procent av nya boendeplatser i den egna stadsdelsförvaltningen

Det finns behov att skapa fler gruppboendestäder med inriktning mot olika målgrupper inom bostad med särskild service, så kallade profilboenden.

I budget 2014 fastställde Kommunfullmäktige att stadsdelsförvaltningarna ska ges ökade möjligheter att reservera boendeplatser för stadsdelsförvaltningens egna behov av bostäder med särskild service. Stadsdelsförvaltningarna fick därmed möjlighet att reservera 50 procent av nya boendeplatser som tillkommit inom stadsdelsförvaltningen.

En följd av detta är att individer ur små målgrupper med behov av profilboende inte fångas upp eller prioriteras då de bor spridda i alla stadsdelsförvaltningar.

Bedömningsinstrumentet

Regionerna och privata utförare framhåller att brukarens ersättningsnivå per dygn inte täcker de kostnader som stadsdelen har för exempelvis lokalkostnader, bostadsanpassning, personalkostnader eller handledning. Ett stort behov av stöd hos en individ leder inte automatiskt till en hög ersättningsnivå som baseras mer på individens praktiska färdigheter än på stöd vid exempelvis motivation eller för att hindra farliga situationer.

Det finns därför anledning att undersöka hur ersättningssystemet bättre kan matcha stadsdelsförvaltningarnas kostnader vid uppstart av grupp- och servicebostäder. Det är viktigt att ersättningsnivån inte motverkar utbyggnaden av bostäder med särskild service.

Stimulansbidrag

Under 2018 införde staden ett stimulansbidrag för kommunala och privata utförare som bygger och startar nya bostäder med särskild service. Bidraget uppgår till 250 kr per vård dygn och brukare under tre år. Hur bidraget är känt av stadsdelsförvaltningarna och privata verksamheter och om bidraget varit tillräckligt i samband med nystart finns anledning att utvärdera.

Intresseanmälan för markanvisningar

När ett nytt bostadsområde ska byggas tar byggherren kontakt med exploateringskontoret för att undersöka hur stadens behov av exempelvis bostäder med särskild service ser ut i området.

Exploateringskontoret skickar en förfrågan till stadsdelsförvaltningen som meddelar om behov av bostad med särskild service finns. Information om att förfrågan gått ut till stadsdelsförvaltningen skickas även till socialförvaltningen som följer bostadsbyggandet centralt. Stadsdelsförvaltningens uppgift i detta skede är att undersöka om behov av bostad med särskild service finns och svara exploateringskontoret.

År 2018 gick 63 förfrågningar ut till stadsdelsförvaltningarna om behov fanns för att bygga bostad med särskild service. Vid 27 tillfällen svarade stadsdelsförvaltningarna nej till behov av bostad med särskild service och vid 13 tillfällen har svar uteblivit.

Det kan finnas anledning att undersöka om förfrågningarna om intresseanmälan för markanvisningar skickas till den funktion på stadsdelsförvaltningen som har kunskap och möjlighet att fatta beslut om fortsatt utbyggnad av bostad med särskild service.

Tomter till gruppboväder

Regionerna uppskattar att det saknas 96 lägenheter i kategori B, friliggande gruppboväder LSS under planeringsperioden fram till 2023. Trots det finns inga pågående projekt för friliggande gruppboväder under planeringsperioden. Flera regioner uttrycker att det är svårt att få tomter för friliggande gruppboväder. Det skulle därför vara till fördel för utbyggnaden av friliggande gruppboväder om staden centralt undersökte möjligheten att ta till vara på tomter som i dag används för andra verksamheter och omvandla tomterna till friliggande gruppboväder.

Jämställdhetsanalys

I staden erhåller totalt 5 141 personer insatser enligt LSS och 3 135 personer insatser enligt SoL. Färre kvinnor erhåller insatser enligt LSS samt socialförsäkringsbalken (SBF) än män och vid insatser enligt SoL är förhållandet det motsatta, fler kvinnor i förhållande till män erhåller SoL insatser.

Enligt statistik i socialtjänstrapporten 2018 framkommer att av 1580 verkställda beslut av bostad med särskild service enligt LSS är 930 individer män och 650 individer kvinnor.

Inom socialpsykiatrins verksamhetsområde var under 2018 154 individer bosatta i bostad med särskild service (både enligt SoL och LSS). Av dessa var 55 procent män och 45 procent var kvinnor.

Att fler män än kvinnor beviljas insatser totalt sett beror på att antalet män som har fått diagnos som ger dem LSS tillhörighet är fler än antalet kvinnor.

Vissa diagnoser är vanligare bland män, vilket är en förklaring till att fler män än kvinnor får insatser enligt LSS. Forskning tyder dock på att flickor underdiagnostiseras när det gäller autism och autismsliknande tillstånd. En möjlig orsak till detta är att studier om autism huvudsakligen har gjorts på pojkar och att de diagnoskriterier som används har utformats utifrån hur problemen yttrar sig hos pojkar.

Flickor som inte får diagnos i samma utsträckning som pojkar riskerar att inte få de insatser de har rätt till.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Det är angeläget att staden kan erbjuda bostäder med särskild service för de Stockholmare i målgruppen som har behov och att utbyggnadstakten av bostäder med särskild service fortsätter. För andra året har staden tagit fram en boendeplan för bostäder med särskild service inom LSS och SoL och det är viktigt att staden fortsätter att följa utvecklingen.

Den stadsövergripande planen hade inte blivit till utan ett gediget arbete och engagemang från stadens regioner.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner boendeplanen för bostäder med särskild service 2019-2023.

Bilaga

Boendeplanen 2019-2023